

รายงานผลการวิจัย
เรื่อง คีต-นาฏยธรรมอัสวโฆษ

โดย

นายติเรก ทรงกัลยาณวัตร
วิทยาลัยนาฏศิลปลพบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ผลงานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปี 2555

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง คีตนาฏยธรรมอศวโฆษ ได้รับทุนการวิจัยจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2555 ขอกราบขอบพระคุณพระคุณพระครูประภัสร์สุดคุณ ผู้จุดประกายความคิดการวิจัย และให้ความช่วยเหลือในทุกขั้นตอนการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทองพูน รวมทรัพย์ ในความกรุณามอบเพลงคติธรรมที่ท่านประพันธ์ ให้ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ นายแพทย์บัญชา พงษ์พานิช รศ.ดร.ประสงค์ ดันพิชัย ผศ.ดร.วีรฉัตร สุปัญโญ ผศ.ดร.สันติ ศรีสวนแดง อาจารย์กาญจนา ทรัพย์นัย รอ.สุธีร์ สุขสากล อาจารย์จุฬา ไทโรจิต ผศ.ดร.ไพรัช สู่แสนสุข ดร.ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล อาจารย์รัตนา ภักดี อาจารย์จิรฉัตร บุญประเสริฐ อาจารย์สมประสงค์ สุขมา อาจารย์เศรษฐกรณ์ วรรณศิลป์

ขอขอบพระคุณนักวิจัยรุ่นใหม่ ซึ่งประกอบด้วยครูและนักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปปทุมธานี อาจารย์บุญชอบ ภูประดิษฐ์ อาจารย์ชิตา ทศมาลัย อาจารย์นฤมิตร อุลิศ นางสาวชิตชนก พุทธเสน นางสาวธัญญาทิพย์ สิงหะวาระ นางสาวกนิษฐนันท์ สายทะเล นายณัฐภูมิ ศรีสุนทรรัตน์ นายโรจนวิทย์ เขียวงาม นายพงศ์ภีระ บัวลม นางสาวยุวดี บัวทอง นายนพ ประดับคำย นางสาวสุภาภรณ์ เฉื่อยนอก ที่ได้ทุ่มเทให้การเดินทางค้นหารวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายอยู่ให้มารวมกันอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการทุ่มเทร่างกายแรงใจ มีส่วนช่วยงานวิจัยนี้ ตั้งแต่ต้นด้วยความขยันขันแข็ง จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณวิทยาลัยนาฏศิลปปทุมธานี โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายลิขิต สุนทรสุข ผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ และนายณรงค์ฤทธิ์ คงปิ่น รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยฯ ได้ให้โอกาสผู้วิจัยทำงานวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรมต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี จึงทำให้มีโอกาสศึกษา ค้นคว้า รวบรวมเรียบเรียงข้อมูล ได้อย่างเป็นระบบระเบียบ อันเป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณนายสมบุรณ์ บุญวงษ์ อดีตผู้ช่วยอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กัลยาณมิตรของผู้วิจัย ขออุทิศกุศลความดีแห่งการวิจัยนี้ แด่ท่านในสัมปรายภพต่อไป

บทคัดย่อ

คีตนาฏยธรรมอศวโฆษนี้ เป็นงานวิจัยสร้างสรรค์ ขอบเขตการวิจัยประกอบด้วยการศึกษาหลักธรรมคำสอนพระพุทธศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตามแนวทางวิธีการเผยแผ่ธรรมะของท่านพระอศวโฆษ ซึ่งเป็นพุทธสาวกที่มีชีวิตอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 6 มาใช้เป็นแนวคิดสำคัญ สร้างวิธีการเผยแผ่ธรรมะโดยใช้ดนตรีและนาฏศิลป์เป็นสื่อ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อสร้างชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ และเพื่อศึกษาผลการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ เอกสาร สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการเผยแผ่ธรรมะของพระอศวโฆษได้ใช้บทกวี และโวหารธรรมที่ลึกซึ้ง คมคาย ไพเราะ ทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาเลื่อมใส สนใจในข้อหลักธรรม ความรู้ที่ได้จากชีวประวัติของท่านอศวโฆษ คือข้อคิดธรรมะเรื่องโฆสัปปมาณิกา ที่พระพุทธองค์กล่าวว่าปุถุชนสามารถเข้าถึง และบรรลุธรรมได้จากการได้รับฟังเสียงอันไพเราะ ชาบซึ่งกีนใจ วิธีการดังกล่าวนี้นักการศึกษาหลายท่านได้แก่ อาจารย์พระครูประภัสร์สุตคุณ อาจารย์ทองพูน รวมทรัพย์ เป็นต้น ได้เคยใช้เพลงคติธรรม เป็นสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา วิชาสังคมศึกษา และอบรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนักศึกษา ช่วยให้ครูสอนได้อย่างสนุกสนาน ทำให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาสาระจากข้อธรรมได้ง่ายแม่นยำรวดเร็วกว่าธรรมตามาก ผู้วิจัยจึงนำเพลงคติธรรมของอาจารย์ทองพูน รวมทรัพย์ มาพัฒนาสร้างสรรค์ ปรับปรุงการขับร้องและทำนองเพลงเล็กน้อย พร้อมทั้งประดิษฐ์ทำรำนำออกแสดงให้ประชาชนทั่วไปชม ได้รับการประเมินผลจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ชมที่เป็นนักเรียนนักศึกษา เยาวชนประชาชนทั่วไป ผลการประเมินอยู่ในระดับดี

Abstract

“Asvaghosa’s Dharma Music and Dance” is a creative research focusing on the study of the propagation of the Dharma through music and dance by Asvaghosa, a Buddhist disciple who lived during the 6th B.E. The aims of this research are the following : creating music and dance performance to teach Dharma to students and the public, and studying the impact of Asvaghosa’s Dharma music and dance on the audience.

The data used in this research were collected through text analysis, interviewing the experts, and observation techniques (participant observation and direct observation). The findings reveal that Asvaghosa used Dharma poetry and oration which were beautifully and profoundly written to propagate Dharma to people. In so doing, he could successfully draw people’s attention to the Lord Buddha Dharma. Additionally, the knowledge gained from the study of Asvaghosa’s biography is some of the Dharma ideas taken from one of his writings entitled *“Ghosappamanika”* which say that an individual’s faith and enlightenment of the Dharma can be achieved through listening to sweet voice. Many of Thai educators such as Phra Ajarn Prapassuttakun and Ajarn Thongphun Ruamsap adopt the idea of using Dharma songs as effective instructional media in many taught subjects like Buddhism, Social Studies, and Ethics and Morale for Students. Through songs and music, the teaching of Dharma can be fun and help students remember those Dharma items quicker and more easily. The researcher also adapted the Dharma songs written by Ajarn Thongphun Ruamsap and used them as part of the Asvaghosa’s Dharma Music and Dance Performance staged to the public with good response.

คำนำ

งานวิจัยเรื่องคตินาฏยธรรมอศวโฆษนี้ เป็นชุดการแสดง ที่ประกอบด้วยเพลงและบทกวีนิพนธ์ ที่มีข้อคิดธรรมะเชิญชวนให้คนสนใจในธรรม มีวัตถุประสงค์หลักที่จะสร้างสื่อประกอบการเผยแพร่พุทธธรรม ที่มีสาระและมีความบันเทิง เพื่อให้เยาวชนได้เห็นว่าการศึกษาธรรมะ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่ทำได้ง่าย ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา สถานที่ หรือพิธีกรรม

ผู้วิจัยได้เคยสังเกตการสอนวิชาพระพุทธศาสนา การบรรยายธรรม อบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน ในนามของยุวพุทธิกสมาคม ของท่านอาจารย์พระครูประภัสร์สุดคุณ พบว่าท่านมีกลวิธีที่หลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น ใช้เพลงคติธรรม นิทาน บทกวีนิพนธ์ เป็นต้น ประกอบการสอนคุณธรรม สามารถทำให้เยาวชนสนใจติดตามฟังการบรรยายและปฏิบัติธรรมตามคำสอนได้ผลดีอย่างน่าอัศจรรย์

เมื่อผู้วิจัยรับหน้าที่สอนวิชาสังคมศึกษา ในสาระหน้าที่พลเมืองและสาระศีลธรรม จึงสนใจที่จะหาวิธีการสอน โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมลงในเนื้อหาสาระรายวิชา ให้ได้ผลดีเช่นเดียวกับท่านอาจารย์พระครูประภัสร์สุดคุณ ประกอบกับได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ทองพูนรวมทรัพย์ มอบเพลงคติธรรมที่ท่านได้ประพันธ์ไว้ เป็นเครื่องมือวิจัย โดยมีผู้ช่วยนักวิจัยที่เป็นครูและนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลปบุรี ซึ่งมีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีสากลและการแสดง รวมทั้งการได้รับคำแนะนำอย่างดีจากผู้ทรงคุณวุฒิ หลายท่าน ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ เจ้าของลิขสิทธิ์เพลงเรียงความเรื่องแม่และเพลงอิมอุ่น ที่ผู้วิจัยได้นำเพลงมาใช้แสดงเนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ

ผู้วิจัยหวังว่าผลงานวิจัยเรื่องคตินาฏยธรรมอศวโฆษนี้ จะเป็นประโยชน์แก่การศึกษาทั้งในกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รายวิชาสังคมศึกษา รายวิชาพระพุทธศาสนาและการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

๑๒๓ ๑๓๔

นายดิเรก ทรงกัลยาณวัตร

กันยายน 2555

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	1
ขอบเขตการวิจัย	1
นิยามศัพท์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
พระบรมราโชวาทา	3
แนวคิดพุทธธรรม	4
ประวัติพระอัสวโหม	5
แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	6
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	8
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	9
การเก็บรวบรวมข้อมูล	9
การวิเคราะห์ข้อมูล	10
บทที่ 4 ผลการวิจัยคตินาฏยธรรมอัสวโหม	11
ตอนที่ 1 ชุดการแสดงคตินาฏยธรรมอัสวโหม	11
บทกวีนิพนธ์ คำวอนจากแม่	11
เนื้อร้อง-ทำนองเพลง วันพระชาวพุทธควรหยุดเหล้า	12
เนื้อร้อง-ทำนองเพลง อิ่มอุ่น	13
เนื้อร้อง-ทำนองเพลง เรียงความเรื่องแม่	14
จินตลีลาประกอบเพลงวันพระชาวพุทธควรหยุดเหล้า	16

สารบัญ(2)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการแสดงคตินาฏยธรรมอศฺวโฆษ	18
ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	18
ผลการประเมินความคิดเห็นของเยาวชนและผู้ชม	19
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	20
สรุปผลการวิจัย	20
อภิปรายผล	20
ข้อเสนอแนะ	22
บรรณานุกรม	23
ภาคผนวก	25
ภาคผนวก ก โน้ตเพลงคติธรรมของอาจารย์ทองพูน รวมทรัพย์	26
ภาคผนวก ข ภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล	42
ภาคผนวก ค ผู้ทรงคุณวุฒิ	47
ภาคผนวก ง สัญญารับทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	49
ประวัติผู้วิจัย	53

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ที่ได้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสำคัญ กับการพัฒนาทางด้านวัตถุตามแนวทางของโลกตะวันตก จนกระทั่งสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตมนุษย์คือเรื่องจิตใจ ที่ทางซีกโลกตะวันออก ถือว่าเป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ความอ่อนน้อมเคารพ เชื่อฟังผู้ใหญ่ ความขยัน ความประหยัด ความมีน้ำใจ เป็นต้น ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนา จิตมีอิทธิพลต่อการกระทำของมนุษย์ การกระทำทุกอย่างล้วนออกมาจากจิต ดังคำกล่าวที่ว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว, ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน, สรรพสิ่งสำเร็จได้ด้วยใจ” (ปิ่นยา, 2553 : 6)

จิตนั้นไม่มีรูปร่าง ไม่สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสแต่มีอยู่จริง จิตนั้นไม่ใช่สมอง แต่สมองเป็นเครื่องสั่งงานของจิต ดังนั้นการกระทำทุกอย่างของมนุษย์ล้วนออกมาจากจิต ถ้าเราสามารถพัฒนาจิตหรือควบคุมจิต ก็ย่อมจะสามารถควบคุมการกระทำของตนเองได้ การใช้ธรรมะพัฒนาจิตใจมีวิธีการที่หลากหลาย ดังเช่น พระอศฺวโมหใช้บทกวี ประกอบการสั่งสอนพุทธศาสนิกชน มาแต่ครั้งพุทธกาล ต่อมาพวคมหายานได้ปรับปรุงพิธีกรรม และใช้ธรรมสังคิตเป็นเครื่องมือ ประกอบการประกาศศาสนา ในส่วนเถรวาทแม้จะไม่ถือพิธีกรรมเป็นเรื่องสำคัญ แต่ก็ได้มีการใช้ธรรมสังคิตทางอ้อม เช่น การเทศน์มหาชาติ เป็นต้น ท่านพุทธทาส อินทปัญโญ ก็เป็นพระเถระอีกท่านหนึ่ง ได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการเผยแผ่ธรรมะโดยใช้ศิลปะแขนงต่าง ๆ อธิบายหลักธรรมให้เข้าใจง่าย (พุทธทาสภิกขุ, 2551 : 12-21)

ผู้วิจัยจึงกำหนดเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้คือ ศึกษาวิธีการของนักปราชญ์ บูรณการความรู้ทางด้านพุทธธรรมกับงานศิลป์ นำมาสร้างชุดการแสดง เพื่อใช้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศฺวโมห
2. เพื่อศึกษาผลการแสดงคีตนาฏยธรรมอศฺวโมห

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะข้อมูลทางด้านพระพุทธศาสนา ข้อมูลทางการศึกษา และข้อมูลทางด้านศิลปะ ที่จำเป็นต่อการสร้างชุดการแสดง คีต-นาฏยธรรมอศฺวโมห

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยสร้างสรรค์ (Creative Research) เป็นการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่โดยอาศัยองค์ความรู้ ประสบการณ์ ทฤษฎี วิธีการ ผลการประดิษฐ์คิดค้น และผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะ มาใช้ประกอบกันเป็นงานวิจัย

กรอบแนวคิดทฤษฎี ผู้วิจัยเลือกใช้แนวคิดทฤษฎีตามหลักพุทธธรรม แนวคิดทฤษฎีในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ชีวิตประวัติพระอัสวโหมเถระ และวิธีการเผยแผ่พุทธศาสนาแนวธรรมสังคีต ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ 1 มกราคม – 30 กันยายน 2555

นิยามศัพท์

1. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การที่เยาวชนมีพฤติกรรมสนใจฟัง ดู และมีการตอบสนองว่าจะนำคำสอนของพระพุทธองค์ไปปฏิบัติตาม
2. เยาวชน หมายถึง นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลปบุรี ที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ชุดการแสดงคีตนาฏธรรมอัสวโหม
3. คีตนาฏธรรมอัสวโหม หมายถึง ชุดการแสดงที่สอดแทรกข้อคิดธรรมะแก่เยาวชน ผ่านบทกวีนิพนธ์ บทเพลง และการแสดงจินตลีลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เยาวชนได้ข้อคิดสอนใจจากการชมการแสดง ชุด คีตนาฏธรรมอัสวโหม
2. ได้พบองค์ความรู้ใหม่ ที่สามารถใช้เป็นแนวทางสร้างสื่อ ประกอบการบรรยายธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน
3. เผยแพร่ธรรมะของพระพุทธเจ้าผ่านชุดการแสดง เรื่องคีต-นาฏธรรมอัสวโหม เพื่อให้เยาวชนได้รับความรู้หลักธรรมทางด้านพุทธศาสนาที่แทรกอยู่กับงานศิลปะอย่างลงตัว
4. เยาวชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดจินตนาการ นำไปใช้ในการสร้างสรรค์ชุดการแสดงคุณธรรม โดยใช้วิธีการที่หลากหลายมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระบรมราโชวาท

พระราชดำรัสตอนหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานเป็นพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับความสุขในการดำเนินชีวิต ความว่า “...ดนตรีมีไว้สำหรับให้บันเทิง แล้วก็ให้จิตใจสบาย...ศิลปะการดนตรี การเพลง การแสดงนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับบุคคลทุกคนจะเป็นประเทศไทยหรือต่างประเทศที่ไหนก็ตาม ก็ถือว่าดนตรีคือการแสดง ถือว่าเพลงเป็นส่วนสำคัญเพราะเป็นการแสดงออกมาซึ่งจิตใจที่มีอยู่ในตัว จิตใจนั้นจะมีอย่างไร เพลงและการแสดงดนตรีหรือการแสดงภาพยนตร์ แสดงละคร ก็ได้แสดงออกซึ่งความคิดหมายถึงความดีที่มีอยู่ในตัวได้ทั้งสิ้น...การดนตรีนี้เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ถือได้ว่าเป็นศิลปะที่ทำให้เกิดความปิติ ความภูมิใจ ความยินดี ความพอใจได้มากที่สุด...ดนตรีนั้นจะเป็นนักปฏิบัติเพลง คือนักเล่นเครื่องดนตรีก็ตาม จะเป็นนักแต่งเพลง แต่งทำนองหรือคำร้องก็ตาม จะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีในด้านไหนก็ตาม จะได้รับความปิติพอใจ จะได้รับความพอใจ...

...การสร้างคนดีนั้นก็คือการให้ความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดี แก่เขาด้วยการให้การศึกษาดุริยธรรม.....การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนล้นพอดีเหมาะสมทุกด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด...

...ผู้ที่เป็นครูอาจารย์นั้น ใช่ว่าจะมีแต่ความรู้ในทางวิชาการ และในทางการสอนเท่านั้นก็หาไม่ จะต้องรู้จักอบรมเด็ก ทั้งในด้านศีลธรรมจรรยาและวัฒนธรรม รวมทั้งให้มีความสำนึกกับผิชอบในหน้าที่และในฐานะที่จะเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไปข้างหน้า การให้ความรู้หรือที่เรียกว่าการสอนนั้น ต่างกับการอบรม การสอนคือการให้ความรู้แก่ผู้เรียน ส่วนการอบรมเป็นการฝึกจิตใจของผู้เรียนให้ซื่อซื่อ จิตเป็นนิสสัย ขอให้ท่านทั้งหลายจงอย่าสอนอย่างเดียว ให้อบรมให้ได้รับความรู้ดังกล่าวมาแล้วด้วย...

...พระพุทธศาสนามีคำสั่งสอนที่เป็นสัจธรรมและเป็นไปตามเหตุผล ดังนั้นผู้มีปัญญาไตร่ตรองจึงเห็นจริงและมีศรัทธาเกิดขึ้นอย่างมั่นคง การส่งเสริมเผยแผ่พระศาสนา กล่าวได้ว่า ศรัทธาเป็นข้อสำคัญ ศรัทธาความเชื่อนั้น กล่าวได้ว่ามีสองอย่าง ได้แก่ศรัทธาที่มีผู้อื่นชักนำ กับศรัทธาที่เกิดขึ้นในตนเอง ศรัทธาอย่างไหนก็ตามอาจให้ผลได้ทั้งทางดีและทางเสื่อมขึ้นอยู่กับวิธีการ

ที่สร้างขึ้น ถ้าสักแต่ว่าเชื่อไม่ได้ใช้ปัญญาพิจารณาแล้ว ก็ไม่ได้ประโยชน์จากศรัทธานั้น อาจเกิดโทษก็ได้ จำเป็นต้องใช้ปัญญา ความรู้เหตุผล พิจารณาวิเคราะห์ให้เห็นถ่องแท้ก่อนว่า เรื่องใด สิ่งใด มาจากความคิดที่ดีหรือความคิดที่ชั่ว แล้วปลูกศรัทธาลงแต่ในส่วนที่เกิดจากความคิด ที่ดี จึงจะได้ประโยชน์เต็มเปี่ยม.....การที่คนมีจิตใจกุศล จิตใจที่จะแสวงหาความดี ทำบุญ ทำทานนั้น เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในการหาความสุข แต่จะบรรลุผลเร็วหรือช้า ก็แล้วแต่จะปฏิบัติอย่างไรต่อไป” (ภูมิพลอดุลยเดช,พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. 2550 : 31-139)

แนวคิดพุทธธรรม

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้อธิบายทัศนะของพระพุทธศาสนาต่อลักษณะการดำเนินชีวิตไว้ 3 มุมมองคือ 1) การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าด้วยการเว้นความชั่วทำความดี 2) มนุษย์ต้องฝึกฝนตนให้สมบูรณ์เต็มตามศักยภาพ 3) ชีวิตนี้ควรจะเป็นอยู่ให้ดีที่สุดเสร็จสิ้นสมบูรณ์ เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ในทุกขณะ สอดคล้องกับพุทธทาสภิกขุ ได้อธิบายความหมายของมนุษย์ที่เต็มว่า หมายถึงถูกต้องครบถ้วนเหมาะสมตามวัยและฐานะแห่งตน คือเป็นลูกที่ดี เป็นศิษย์ที่ดี เป็นเพื่อนที่ดี เป็นพลเมืองที่ดี และเป็นพุทธสาวกที่ดี (สุนน อมรวิวัฒน์. 2544 : 12)

ท่านอาจารย์พุทธทาส อินทปัญโญ ได้บรรยายไว้ในจดหมายถึงอธิบดีกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2525 หลังจากท่านใช้สมุดภาพหนวดเต่า เขากระต่าย นอกบ ประกอบการแสดงปริศนาธรรมว่า “...การตีความหมายของธรรมออกมาเป็นรูปภาพนั้น คงไม่มีชาติไหนทำได้ดีเหมือนไทยเราดังที่มีภาพชุดนี้เป็นประจำขัณฑ์ เพราะความคิดนึกในทางธรรมะถ่ายทอดมาเป็นรูปภาพนี้ อยากจะอวดเลยว่าไม่มีชาติไหนจะทำได้ดีเท่ากับบรรพบุรุษของเรา เป็นภาพปริศนาที่จะใช้ให้รู้ธรรมะ...” (พุทธทาสภิกขุ. 2551 : 12-21)

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) อธิบายเรื่องประมาณหรือปมาณิก 4 ว่าคนในโลกถือเอาคุณสมบัติต่างๆ กัน เป็นเครื่องวัดในการที่จะเกิดความเชื่อความเลื่อมใส แบ่งได้ 4 จำพวก คือ 1) รูปประมาณ มองเห็นรูปร่างที่สวยงาม ทรวดทรงดี ท่าทางสง่า สมบูรณ์พร้อม จึงชอบใจเลื่อมใสในใจที่จะเชื่อถือ 2) โฆษประมาณ ได้ยินได้ฟังเสียงสรรเสริญเกียรติคุณ หรือเสียงพูดจาที่ไพเราะ จึงชอบใจเลื่อมใสในใจที่จะเชื่อถือ 3) ลูขประมาณ มองเห็นสิ่งของเครื่องใช้ความเป็นอยู่ที่เคร่ำมอม เช่น จีวรเก่าๆ เป็นต้น หรือมองเห็นการกระทำคร่ำครึยดเป็นทฤฏิกิริยา ประพฤติเคร่งครัดเข้มงวด จึงชอบใจเลื่อมใสในใจที่จะเชื่อถือ 4) ธรรมประมาณ พิจารณาด้วยปัญญาเห็นสารธรรมหรือการประพฤติปฏิบัติชอบ จึงชอบใจเลื่อมใสในใจที่จะเชื่อถือ บุคคล 3 จำพวกข้างต้นยังมีทางผิดพลาดได้มาก โดยอาจถูกครอบงำชักพาไปด้วยความหลง ถูกพาดวนเวียนหรือติดอยู่แค่นานอก ไม่รู้จักคนที่ตนมองได้อย่างแท้จริง และไม่เข้าถึงสาระ ส่วนผู้ถือธรรมเป็นประมาณ จึงจะรู้ชัดคนที่ตนมองอย่างแท้จริง ไม่ถูกพาดพาไป สามารถเข้าถึงธรรมที่ปราศจากสิ่งครอบคลุม พระพุทธเจ้าทรงมีพระคุณสมบัติ

เหมาะสม พอดี ทั้ง 4 ข้อ จึงทรงครองใจคนทุกจำพวกได้ทั้งหมด คนที่เห็นพระพุทธเจ้าแล้ว ที่จะไม่เลื่อมใสนั้น หาได้ยากยิ่งนัก (พระพรหมคุณาภรณ์. 2554: 122-123.)

ประวัติพระอัสวโหม

เสถียร โพธิ์นันทะ ได้ศึกษาค้นคว้าประวัติพระอัสวโหม ผู้ริเริ่มใช้ธรรมสังคิตเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระอัสวโหมเกิดในวรรณะพราหมณ์ ณ เมืองสาเกตุ แคว้นโกศล ปราภฏแต่นามมารดาว่า สุวรรณเกษี เมื่อเติบโตใหญ่ ได้ศึกษาคัมภีร์ของพราหมณ์จนแตกฉาน ท่องเที่ยวได้วาทะไปแคว้นมคธและอินเดียตอนกลาง เพื่อให้ภิกษุสงฆ์ได้รู้จักหลักธรรมในศาสนาพราหมณ์ และตระหนักว่าศาสนาใดมีหลักธรรมล้ำลึกกว่ากัน

วันหนึ่ง พระปารสเถระ จาริกมาจากอินเดียตอนเหนือสู่แคว้นมคธ ขอได้วาทะกับพระอัสวโหม โดยมีเดิมพันว่าผู้ปราชัยต้องยอมตัดลิ้นเมื่อจบการอภิปราย พระอัสวโหมเป็นฝ่ายปราชัย แต่พระปารสเถระไม่ประสงค์ทำร้าย จึงให้โกโศกด้วยการบวชในพระพุทธศาสนา เมื่อบวชแล้วพระอัสวโหมได้ศึกษาพระธรรมจนแตกฉาน เทศนาได้ไพเราะ จับใจผู้ฟังทั่วอินเดียเป็นที่เลื่องลือ

เมื่อแคว้นมคธทำศึกกับพระเจ้ากนิษกะมหาราช กษัตริย์พระองค์ที่ 7 แห่งราชวงศ์กุษาณะ (ผู้อุปถัมภ์การสังคายนาพระธรรมวินัยศาสนาพุทธนิกายสรวาสติวาท) ฝ่ายมคธสู้ไม่ได้จึงขอเจรจาย้ายค่ายเขตแดนเป็นของมีค่าประจำแคว้นคือ บาตรของพระพุทธเจ้า และพระอัสวโหม เมื่อพระเจ้ากนิษกะมหาราชอัญเชิญบาตรของพระพุทธเจ้า และพระอัสวโหม กลับพระนคร เหล่าข้าราชการพิจารณาว่า พระอัสวโหมมีค่ามากเกินไป พระองค์จึงโปรดให้ราษฎรมาประชุมพร้อมกัน ทรงรับสั่งให้นำมาทั้งคาวอาหารอยู่ 6 วัน มาอยู่ในที่ประชุมด้วย เมื่อพระอัสวโหมเริ่มแสดงธรรม ทรงรับสั่งให้มหาดเล็กนำหญ้าให้ม้ากิน แต่ม้าไม่ยอมกินกลับยืนสงบฟังธรรม จนน้ำตาไหล กิตติศัพท์ของพระอัสวโหมจึงขจรกระจายไปทั่ว ด้วยแสดงธรรมได้ไพเราะจับใจน่าฟัง จนม้ายอมสงบนิ่งฟังธรรม จึงได้ฉายาอัสวโหมตั้งแต่นั้นมา

ท่านอัสวโหมได้รณงานอันทรงคุณค่า เป็นมหากาพย์ 2 เรื่อง คือ “พุทธจรีต” พรรณนาพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ จนถึงทรงดับขันธปรินิพพาน มีจำนวนทั้งหมดถึง 2,110 โสลก (คงเหลืออยู่ปัจจุบันเพียง 1,011 โสลกเท่านั้น) และมหากาพย์ “เสานทรนันทะ” เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระอนุชาร่วมบิดาพระพุทธเจ้า

นอกจากนี้ท่านยังรณนา “สูตราลังการ” และแต่งฉันท์บรรยายประกอบพระสูตรอีกหลายพระสูตร ดำเนินทางฝ่ายจีนเล่าว่า ท่านลาจากสมณะเพศมาเป็นอุบาสกอยู่ระยะหนึ่ง เพื่อแต่งดนตรีประกอบฉันทโนภทศครุฑเรื่อง “รัฐपालะ” ถือได้ว่าเป็นผู้ประกาศพระศาสนาโดยใช้

ธรรมสังคีต มีประชาชนนิยมมาก เสถียร โพธิ์นันทะ ได้สรุปว่า “ดนตรีในลัทธิทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะดนตรีในศาสนาพราหมณ์ฝ่ายลัทธิมหายาน คงได้เค้ามาจากท่านอศฺวโฆษนั่นเอง..” (เสถียร โพธิ์นันทะ. 2544. : 1-180)

แนวความคิดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

หลักสูตรวิชาชีพพื้นฐานวิทยาลัยนาฏศิลป์ พุทธศักราช 2551 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองของโลก ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. 2551 : ข)

สมน อมรวิวัฒน์กล่าวถึงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าต่างก็เป็นปัจจัยที่อิงอาศัยกัน เมื่อมีกระบวนการเรียนรู้เป็นตัวเชื่อม จึงเกิดผลเป็นองค์รวมต่อการพัฒนาชีวิต พัฒนากาย จิตและปัญญา วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตและสิ่งสุนทรีย์ที่มนุษย์คิดประดิษฐ์ขึ้น ศาสนา หมายถึง สารกระบวนการสร้างสิ่งตั้งงามแก่ชีวิต และการศึกษา คือ การพัฒนาชีวิตไปสู่ความเจริญไพบูลย์ ในวัฒนธรรมมีองค์ประกอบย่อยคือ ศาสนาและการศึกษา ในศาสนาก็มีการศึกษาและวัฒนธรรม และแน่นอนการศึกษาย่อมไม่สามารถแยกศีลธรรมและวัฒนธรรมออกไปได้ วัฒนธรรมเป็นวิถีดำเนินชีวิต (Way of life) ศาสนาเป็นวิถีทางนำสู่ชีวิตที่ดี (Way of good life) การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิต (Way of life development) สามองค์ประกอบนี้ต่างมีพลังเสริมกัน อยู่ภายในและกัน และเรียนรู้จากกันและกันตลอดเวลา (สมน อมรวิวัฒน์. 2544 : 50-51)

พระครูประภัสร์สุตคุณ วัดเสนาทอง จังหวัดลพบุรี ได้กล่าวถึงวิธีการสอนธรรมะ ให้น่าสนใจโดยใช้ดนตรีและนาฏศิลป์เป็นสื่อ ดังที่พระพุทธองค์ได้เคยแสดงหัวข้อธรรมะ ปรากฏในพระธรรมกถาเรื่องโฆสัปปมาณิกา ว่าหมายถึงการใช้เสียงอันไพเราะจับใจ เพื่อให้คนทั่วไปเกิดความศรัทธาเข้าถึงธรรมะได้ โดยยกตัวอย่างนายทองพูน รวมทรัพย์ ได้ประพันธ์เพลงคติธรรม ใช้เป็นสื่ออบรมจิตใจเยาวชนให้เข้าถึงธรรมะได้ผลดีมาแล้ว (ทองพูน รวมทรัพย์. 2529 : 3-150)

ท่านคณาจารย์ ชิงหวิน แห่งวัดโฝว กวง ชัน ได้บรรจุร้อยเรียงหลักธรรมคำสอนเซน ไว้ดังนี้ “ ความเบิกบานใจหรือไม่เบิกบานใจ อยู่ที่ชั่วขณะจิต คนเราทุกคนไม่ว่าจะทำเรื่องอะไร จะต้องรู้สึกสนุกสนานเบิกบานในสิ่งที่ทำนั้น จึงจะทำได้นานทำได้ดี เช่น สนุกกับการเรียนหนังสือ สนุกกับการทำงาน สนุกกับการวาดรูป สนุกกับการร้องเพลง สนุกกับการท่องเที่ยว เมื่อสนุกกับชีวิตแล้ว วันเวลาจะผ่านไปอย่างร่าเริงแจ่มใส” (คณาจารย์ชิงหวิน. 2550 : 51-160)

ดลใจ ถาวรวงศ์ ดันเจริญ (2550 : 21-35) ได้ศึกษากระบวนการขัดเกลาคุณธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาและสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม 8 ประการโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด และความมีน้ำใจ และมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยให้ครูควรดำเนินการสอนรายวิชาต่างๆ ด้วยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม โดยให้ประสานสอดคล้องกับสถาบันครอบครัว

บุษบาวรรณ แจ่มชื่น (2550 : 9-19) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำสู่ความพอเพียงที่ยั่งยืนของโรงเรียนวัดนาพรวัว ผลการวิจัยพบว่าการปลูกฝังคุณธรรมของครู ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนสามารถใช้วิธีการได้หลากหลาย ดังที่ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจัดกิจกรรมบันทึกความดี จัดกิจกรรมวันพ่อ วันแม่เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนกตัญญู สอนคุณธรรมเรื่องบาปบุญโดยการเล่านิทาน นำนักเรียนพัฒนาวัด สถานือนามัย ถนนในหมู่บ้าน และให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าว เหตุการณ์ที่เป็นปัญหา ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้ผลดีได้รับการประเมินจากแบบสอบถามในระดับมาก

จากพระบรมราโชวาทฯ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และเอกสาร งานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าธรรมะมีความสำคัญในการดำเนินชีวิต การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนมีวิธีการที่หลากหลาย มนุษย์สามารถเข้าถึงธรรมะผ่านสื่อต่างๆ ได้หลายวิธี การใช้เสียงที่ไพเราะผ่านทางการแสดงนาฏศิลป์ดนตรีเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เข้าถึงธรรมะได้ ข้อมูลทั้งหมดนี้จะนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยและอภิปรายผลต่อไป ผลที่ได้จากการวิจัยนี้ จะนำไปสร้างชุดการแสดงพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน ให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรมจริยธรรมตามที่สังคมต้องการ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน เริ่มต้นตั้งแต่ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จนพบวิธีการเผยแพร่ธรรมะ โดยใช้บทกวีนิพนธ์และดนตรีเป็นสื่อของพระอศิวโฆส ได้ผลดีตั้งแต่ครั้งโบราณ จนกระทั่งถึงยุคปัจจุบันก็มีการใช้ดนตรีเป็นสื่อประกอบการเผยแพร่พระพุทธศาสนามากมาย เมื่อศึกษาค้นคว้าต่อไปจึงพบว่าในจังหวัดลพบุรีก็มีผู้ทรงคุณวุฒิ คืออาจารย์พระครูประภัสร์สุตคุณ และอาจารย์ทองพูน รวมทรัพย์ ที่ใช้บทกวีและเพลงประกอบการบรรยายธรรม เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้กับยุวพุทธิกสมาคม แห่งประเทศไทย และใช้สอนวิชาพระพุทธศาสนาให้สถานศึกษาหลายแห่งในจังหวัดลพบุรี ได้ผลอย่างดียิ่งมานานเป็นเวลานานหลายสิบปีมาแล้ว

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการพูดคุย ปรีกษา สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิหลายสาขาวิชา ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา ด้านดนตรีนาฏศิลป์ ด้านวรรณศิลป์ และด้านการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนรอบด้าน นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาจัดประเภทความสำคัญ ตรวจสอบข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงทางวิชาการของข้อมูลทั้งหมด

นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล มาสร้างเครื่องมือวิจัย เป็นสื่อประกอบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน เป็นชุดการแสดงสั้นๆ โดยใช้เพลงและบทกวีนิพนธ์เป็นสื่อตั้งชื่อเพื่อเป็นเกียรติแก่ ผู้เริ่มใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาว่าคีตนาฏยธรรมอศิวโฆส

นำชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศิวโฆส ทดลองแสดงครั้งแรก ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบประสิทธิภาพพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ทั้งในด้านความถูกต้องทางด้านเนื้อหา ความเหมาะสมทางด้านวิธีการนำเสนอในรูปแบบศิลปะการแสดง นำข้อสังเกตมาปรับปรุงแก้ไข

ตรวจสอบความเหมาะสม ปรับปรุงแก้ไข ชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศิวโฆส ตามข้อสังเกตของผู้ทรงคุณวุฒิ นำออกแสดงในโอกาสวันแม่แห่งชาติ ณ หอประชุมวิทยาลัยนาฏศิลปลพบุรี

ประเมินผลการแสดงโดยใช้แบบบันทึกภาคสนาม แบบบันทึกความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสังเกตพฤติกรรมเยาวชน แบบบันทึกความคิดเห็นเยาวชนจัดการประชุมสนทนา

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัยเพื่อประเมินและปรับปรุง สรุปผลการวิจัย บันทึกเงื่อนไขความสำเร็จนำไปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะต่อไป

จัดพิมพ์ข้อมูลทั้งหมด ในรูปแบบรายงานผลการวิจัย เสนอสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างขึ้นมาจากการรวบรวมองค์ความรู้ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้สร้างไว้และเคยใช้ได้ผลดีมาแล้วในอดีต ได้แก่ บทกวีนิพนธ์เรื่องคำวอนของแม่ ของพระครูประภัสร์สุตคุณ เพลงวันพระชาวพุทธควรหยุดเหล้า ของนายทองพูน รวมทรัพย์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้เพลงอิมอุ่น และเพลงเรียงความเรื่องแม่ของศิลปินค่ายอาร์เอส นำมาใช้ประกอบด้วย เนื่องจากมีความร่วมสมัยกับเยาวชน จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบประสิทธิภาพชุดการแสดง ปรับปรุงแก้ไขตามข้อสังเกตของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนใช้แสดงจริง

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ ได้แก่ แบบบันทึกภาคสนาม แบบบันทึกความคิดเห็น แบบบันทึกการสัมภาษณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรม

3. เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ ได้แก่ แบบบันทึกความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบบันทึกความคิดเห็นเยาวชนและผู้ชมการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร (Text analysis) การสัมภาษณ์ที่ลุ่มลึก (In-depth Interview) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เยาวชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน ได้แก่ พระ เยาวชน ครู นักศึกษา การสังเกต (Observation) โดยสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ได้แก่การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น, โดยสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ได้แก่การสังเกตพฤติกรรมเยาวชน ขณะร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม เป็นต้น ได้แก่

1. ประชุมนักวิจัยเพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่การเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างชุดการแสดง และการจัดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ โดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์และการสังเกต

2. เก็บรวบรวมข้อมูลการสร้างชุดการแสดง โดยการวิเคราะห์เอกสาร และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำข้อมูลที่ได้มาสร้างชุดการแสดง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ พิจารณาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องเกี่ยวกับ ความถูกต้องของเนื้อหา และวิธีการนำเสนอในรูปแบบการแสดง

3. เก็บรวบรวมข้อมูลการปรับปรุง ชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ ตามข้อสังเกตของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบบันทึกภาคสนาม แบบบันทึกความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสังเกตพฤติกรรมเยาวชน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ปรับปรุงชุดการแสดงให้มีประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้แสดง

4. เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการแสดง โดยใช้แบบบันทึกความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ แบบบันทึกความคิดเห็นเยาวชนและผู้ชมการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์เอกสาร สังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นตั้งแต่เริ่มวางแผนดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย รวมทั้งข้อมูลทั้งหมดที่บันทึกได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบบันทึกภาคสนาม แบบบันทึกความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ แบบสังเกตพฤติกรรมเยาวชน เพื่อนำมาใช้สร้างชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบบันทึกความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและแบบบันทึกความคิดเห็นเยาวชนและผู้ชมการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ร้อยละและค่าเฉลี่ย

บทที่ 4

ผลการวิจัยคตินาฏยธรรมอัสวโฆษ

ผลการวิจัยคตินาฏยธรรมอัสวโฆษ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ชุดการแสดงคตินาฏยธรรมอัสวโฆษ ประกอบด้วย

1. บทกวีนิพนธ์ คำสอนจากแม่

ลูกแม่

อย่าเห็นแก่	ความสุข	สนุกสนาน
จนนึกถึง	อนาคต	สดตระการ
ที่เบิกบาน	อยู่ข้างหน้า	อ้าแขนคอย
เจ้าปล่อยตัว	ความชั่ว	จะครอบงำ
มันจะทำ	ให้เจ้า	ต้องเศร้าสร้อย
เรียนไปเกิด	ลูกยา	อย่าตะบอย
มัวอ้อยสร้อย	อยู่อย่างนี้	ไม่ดีเลย

ลูกรัก

จงรู้จัก	ทำตน	เป็นคนเฉย
แม้มมี	ผู้อื่น	มาชื่นเชย
แต่ลูกเอ๋ย	แม่นี้	จะดีใจ
เรื่องเที่ยวเตร่	เร่ไป	งดไว้ก่อน
อย่าอาทร	มันเล่นนะ	จะได้ไหม
แม้ว่าเจ้า	เรียนสำเร็จ	เสร็จเมื่อใด
แม่จะไม่	ห้ามปราม	เจ้างามจน

ลูกเอ๋ย

เจ้าจงอย่า	ละเลย	ที่แม่สอน
แม่ระแวด	ระวัง	เจ้าบังอร
อนาทร	เพราะรักเจ้า	ดังดวงใจ
อันตัวแม่	นี้ก็แก่	ชราแล้ว
จะอยู่กับ	ลูกแก้ว	ไปถึงไหน
ลูกได้ดี	แม่อีกหลาย	วุ่นวายใจ
หมดห่วงใย	นอนตาย	ตาหลับเอย.

พระครูประภัศร์สุณ

2.เนื้อร้อง-ทำนอง เพลงวันพระชาวพุทธควรหยุดเหล้า, เพลงอิมอุ่น, เพลงเรียงความเรื่องแม่

วันพระชาวพุทธควรหยุดเหล้า

ทำนอง:คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

วัน พระ ชาว พุทธ ควร หยุด เหล้า หยุด มึน

มา วัน พระ สร้าง บุญ เกิด หนา เหล้า

เบียร์ สิ่ง มึน มา ณา ณา หยุด เป็น พุ - ธิ ฆา

ใน วัน พระ เพื่อความ ดี วัน

พระ ชาว พุทธ ควร หยุด เหล้า หยุด มึน

มา วัน พระ สร้าง สง่า รา - สี เพื่อ

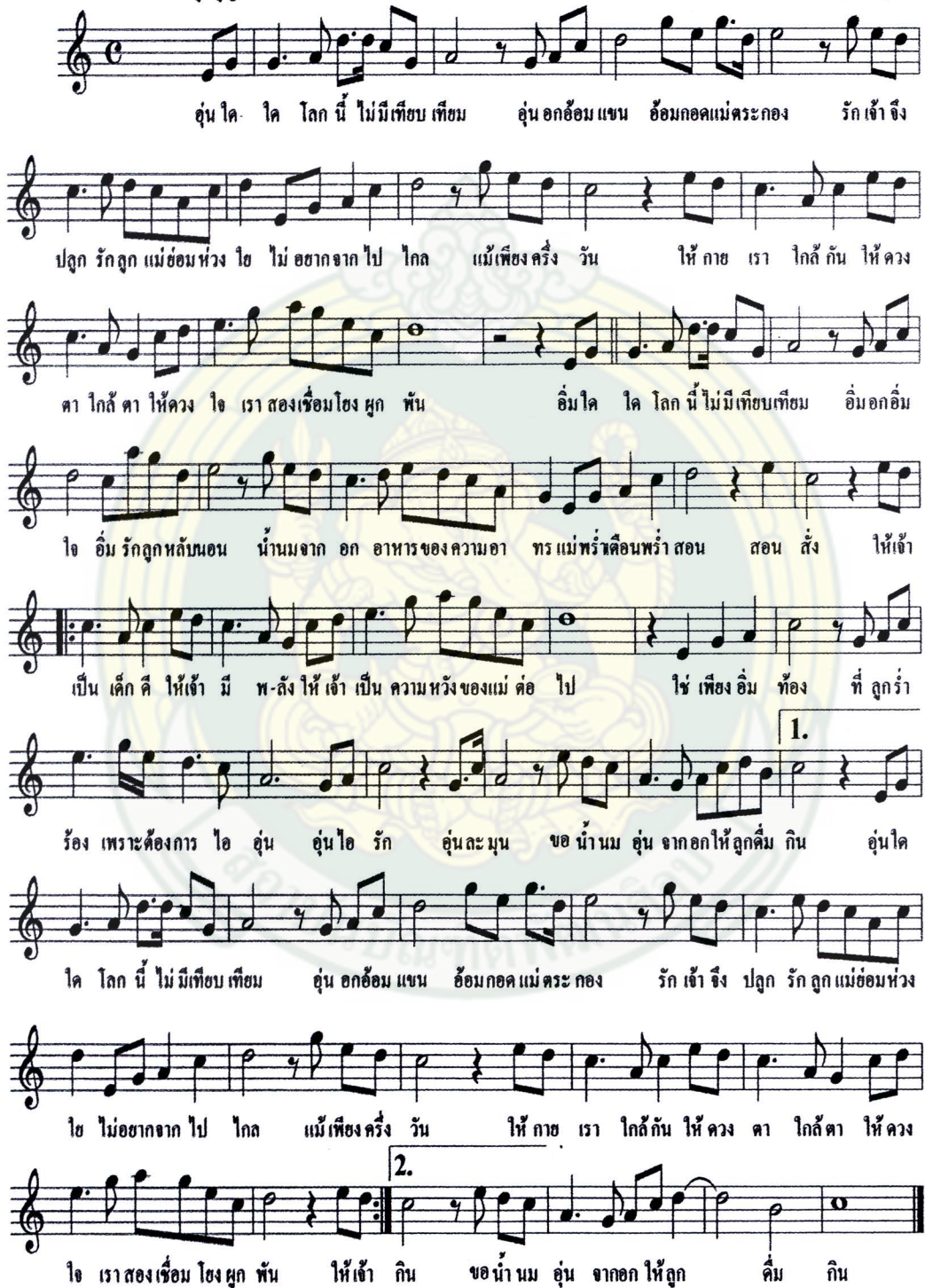
เป็น แบบ อย่าง ทาง ที่ ดี หยุด วัน พระ ถ้า ให้

ดี ควร จะ ละ ดอด กาล

อ๋มอ๋น

คำร้อง : ท่านอง คุ บุญเลี้ยง

เรียบเรียง : นฤมิตร อูธิศ

อ๋น ไค ไค โลก นี้ ไม่มีเทียบ เทียม อ๋น ออกอ๋ม แขน อ๋มกอดแม่กระกอง รัก เจ้า จึง

ปลูก รักลูก แม่ยอมห่วง ไซ ไม่อยากจากไป ไกล แม่เพียง ครึ่ง วัน ให้ กาย เรา ใกล้ กัน ให้ ดวง

ตา ใกล้ ตา ให้ดวง ใจ เรา สองเชื่อมโยงผูก พัน อ๋ม ไค ไค โลก นี้ ไม่มีเทียบเทียม อ๋มออกอ๋ม

ใจ อ๋ม รักลูกหลับนอน น้านมจาก ออก อาหารของความอาทร แม่พร่ำเตือนพราวสอน สอน สั่ง ให้เจ้า

เป็น เด็ก ดี ให้เจ้า มี พ-ลัง ให้ เจ้า เป็น ความหวังของแม่ ต่อ ไป ไซ่ เพียง อ๋ม ท้อง ที่ ลูกว่า

ร้อง เพราะต้องการ ใจ อ๋น อ๋น ใจ รัก อ๋นละ นุน ขอ น้านม อ๋น จากอกให้ลูกดื่ม กิน อ๋น ไค

ไค โลก นี้ ไม่มีเทียบ เทียม อ๋น ออกอ๋ม แขน อ๋มกอดแม่กระกอง รัก เจ้า จึง ปลูก รัก ลูกแม่ยอมห่วง

ไซ ไม่อยากจากไป ไกล แม่เพียง ครึ่ง วัน ให้ กาย เรา ใกล้กัน ให้ ดวง ตา ใกล้ตา ให้ ดวง

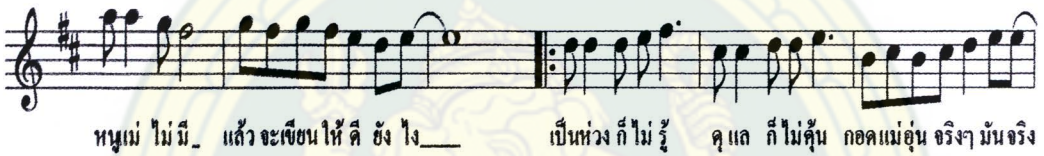
ใจ เราสองเชื่อม โยงผูก พัน ให้เจ้า กิน ขอ น้านม อ๋น จากอกให้ลูก ดื่ม กิน

เรียงความเรื่องแม่

คำร้อง : สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา

ทำนอง : วุฒิชัย สมบัติจินดา

เรียบเรียง : นฤมิตร อู่อิศ

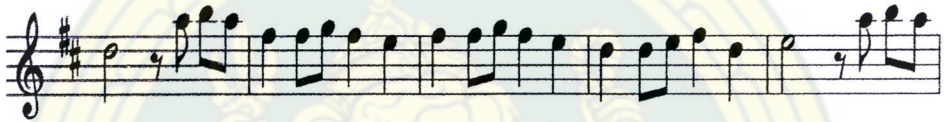
เรียงความเรื่องแม่ (ต่อ)

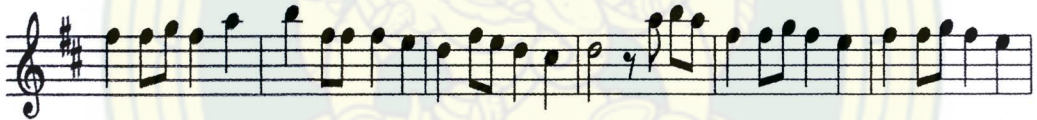
นา (นานานา) นา นา (นา นา) นา นา (นา นา) นา นา (นา นา) นา นา (นานานา) นา

นา (นา นา) นา นา (นา นา) นา นา (นา นา) ดี ถ้า แม่ ฟัง

ดี... ถ้าแม่ฟัง อยู่ ไม่ว่า แม่ อยู่ ไหน ไม่ว่าแม่ เป็น ใคร ช่วยส่ง รัก กลับ มา... ถ้าแม่ ฟัง

อยู่ คิดถึงหนูหน่อย หนา หนูขอสัญญา ว่า หนูจะเป็นเด็ก ดี... ถ้าแม่ฟัง อยู่ ไม่ว่าแม่ อยู่ ไหน ไม่ว่าแม่ เป็น

ใครช่วยส่งรักกลับ มา... ถ้าแม่ฟัง อยู่ คิดถึงหนูหน่อย หนา หนูขอสัญญา ว่า หนู จะ เป็นเด็ก ดี...

3. จินตลีลาประกอบเพลง วันพระชาวพุทธควรหยุดเหล้า

ทำวันพระ
มือทั้งสองพนมมือเหนือศรีษะ
สื่อถึงการเคารพ สักการะ และนับถือ

ทำสร้างบุญเกิดหนา
แถวที่หน้า มือขวาจับหางแขนตั้งระดับไหล่ มือซ้ายขัดหลัง
แถวหลัง มือซ้ายจับหางแขนตั้งระดับไหล่ มือขวาขัดหลัง
ความหมายของทำสื่อถึงการสร้างบุญ การสร้างกุศล

ทำทำความดี

มือขวาจับหางเยี่ยงลง 45 องศา มือซ้ายจับปีกข้าง

ขาขวาตั้งข้างลำตัว ขาซ้ายงอเข้าเล็กน้อย

ทำสื่อถึงการทำความดี

ท่าควรจะละตลอดกาล

มือขวาจับหางแขนตั้งระดับไหล่ มือซ้ายจับที่อกด้านขวา

ขาขวาก้าวมาข้างหน้า เท้าซ้ายวางหลัง

ทำสื่อถึงการละ สิ่งที่ไม่ดี

ตอนที่ 2 ผลการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ ประกอบด้วย

1. ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน โดยภาพรวมผลการประเมินระดับดี ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.10 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคะแนนสูงสุด 2 อันดับเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ แนวคิดธรรมะที่ได้จากเพลงและบทกวีนิพนธ์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.60 ผลการประเมินระดับดีมาก การนำเสนอในรูปแบบของการแสดงผ่านเพลงและจินตลีลา มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.60 ผลการประเมินระดับดีมาก ส่วนรายด้านอื่นๆ ผลการประเมินระดับดี รายละเอียดดังตารางประกอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเมินชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ วันที่ 10 สิงหาคม 2555

ข้อมูลความคิดเห็น

ข้อ	รายการ	ร้อยละของผู้ตอบ					สรุป	
		ดีที่สุด	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	แนวคิดธรรมะจากเพลงและบทกวีนิพนธ์	20	70	10	-	-	4.60	ดีมาก
2	รูปแบบภาพนำเสนอผลงาน	30	30	40	-	-	3.90	ดี
3	ความสวยงาม ไพเราะ	10	60	30	-	-	3.80	ดี
4	ระยะเวลาที่ใช้ในการแสดง	30	30	40	-	-	3.90	ดี
5	เพลงและจินตลีลา	20	70	10	-	-	4.60	ดีมาก
6	ความประทับใจในการนำเสนอ	10	60	30	-	-	3.80	ดี
ภาพรวม							4.10	ดี

เกณฑ์คุณภาพ

ดีมาก	4.50 - 5.00
ดี	3.50 - 4.44
ปานกลาง	2.50 - 3.44
พอใช้	1.50 - 2.44
ปรับปรุง	0.00 - 1.49

2. ผลการประเมินความคิดเห็นของเยาวชนและผู้ชมการแสดงจำนวน 100 คน โดยภาพรวม ผลการประเมินระดับดี ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.24 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เยาวชนและผู้ชมการแสดงประเมินคะแนนสูงสุด 2 อันดับเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ แนวคิดสาระธรรมที่ได้จากเพลงและบทกวีนิพนธ์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.43 ผลการประเมินระดับดี ความไพเราะสวยงามของการนำเสนอในรูปแบบของการแสดงผ่านเพลงและจินตลีลา มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.39 ผลการประเมินระดับดี ส่วนรายด้านอื่นๆ ผลการประเมินระดับดี รายละเอียดดังตารางประกอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเยาวชนและผู้ชมการแสดง

ประเมินชุดการแสดงคีตนาฏยธรรมอัสวโมหะ วันที่ 10 สิงหาคม 2555

ข้อมูลความคิดเห็น

ข้อ	รายการ	ร้อยละของผู้ตอบ					สรุป	
		ดีที่สุด	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	ระยะเวลาที่ใช้แสดง	27	73	10	-	-	4.37	ดี
2	การแต่งกายนักแสดง นักดนตรี	31	61	8	-	-	4.23	ดี
3	แนวคิดสาระธรรมจากเพลงและบทกวีนิพนธ์	43	57	-	-	-	4.43	ดี
4	รูปแบบการนำเสนอ	30	46	24	-	-	4.06	ดี
5	อุปกรณ์การแสดง	38	38	24	-	-	4.14	ดี
6	ความประทับใจในการนำเสนอ	21	69	10	-	-	4.11	ดี
7	ความไพเราะ สวยงาม	39	61	-	-	-	4.39	ดี
8	ทำให้ผู้ชมสนใจธรรมะ	26	74	-	-	-	4.26	ดี
ภาพรวม							4.24	ดี

เกณฑ์คุณภาพ

ดีมาก	4.50 - 5.00
ดี	3.50 - 4.44
ปานกลาง	2.50 - 3.44
พอใช้	1.50 - 2.44
ปรับปรุง	0.00 - 1.49

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาสังเคราะห์เพื่อสื่อความหมาย ชดการแสดง คีตนาฏยธรรมอศวโฆษที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน ได้ดังนี้

1. ชดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ สร้างขึ้นโดยใช้การเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีทางด้านการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม (ดนตรีและกวีนิพนธ์) ซึ่งต่างก็เป็นปัจจัยที่อิงอาศัยกัน จนเกิดผลเป็นองค์รวม สามารถนำมาใช้การพัฒนาชีวิต พัฒนากาย จิต ปัญญา และเป็นสื่อประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อใช้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนได้ผลดีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2. จากผลการวิจัย แสดงการศึกษาผลการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ ผู้ประเมินเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเยาวชนที่เข้าชมการแสดง ผลประเมินอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าชดการแสดงมีประสิทธิภาพ อาจให้ครูใช้เป็นสื่อการสอนในรายวิชาต่างๆ ด้วยการบูรณาการในรายวิชาต่างๆ ในรูปของการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม หรือใช้ประกอบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ นำไปสู่การอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการประเมินการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ อยู่ในระดับดี แสดงว่าวิธีการที่ผู้ทรงคุณวุฒิคือพระครูประภัสร์สุตคุณ และนายทองพูน รวมทรัพย์ เคยใช้เพลงคติธรรมและบทกวีนิพนธ์ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนได้ผลมาแล้วในอดีต ยังคงสามารถนำมาใช้ได้ผลดีในปัจจุบัน

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด การสร้างชดการแสดงคีตนาฏยธรรมอศวโฆษ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน ตามแนวคิดเรื่องโฆษประมาณหรือโฆษสัปปมาณิกา ซึ่งเป็นธรรมะตามอรรถกถาที่กล่าวว่า “...การที่จะเกิดความเชื่อความเลื่อมใส แบ่งได้ 4 จำพวก คือ 1) รูปประมาณ มองเห็นรูปร่างที่สวยงาม ทรวดทรงดี ท่าทางสง่า สมบูรณ์พร้อม จึงชอบใจเลื่อมใส่น้อมใจที่จะเชื่อถือ 2) โฆษประมาณ ได้ยินได้ฟังเสียงสรรเสริญเกียรติคุณ หรือเสียงพูดจาที่ไพเราะ จึงชอบใจเลื่อมใส่น้อมใจที่จะเชื่อถือ 3) ลุขประมาณ มองเห็นสิ่งของเครื่องใช้ความเป็นอยู่ที่เศร้าหมองเช่นจีวรเก่าๆ เป็นต้น

หรือมองเห็นการกระทำร้ายแค้นเป็นทวกริยา ประพฤติเคร่งครัดเข้มงวด จึงชอบใจเลื่อมใส น้อมใจที่จะเชื่อถือ 4) ธรรมประมาณ พิจารณาด้วยปัญญาเห็นสัจธรรมหรือการประพฤติดี ปฏิบัติชอบ จึงชอบใจเลื่อมใสน้อมใจที่จะเชื่อถือ พระพุทธเจ้าทรงมีพระคุณสมบัติ เหมาะสม พอดีทั้ง 4 ข้อ จึงทรงครองใจคนทุกจำพวกได้ทั้งหมด (พระพรหมคุณาภรณ์. ป.อ.ปยุตโต. 2554 : 122-123.)

2. ผลการแสดงคตินาฏยธรรมอัสวโฆส ผู้ชมที่เป็นเยาวชนให้ความสนใจ ผลการประเมินระดับดี แสดงให้เห็นว่าการใช้เพลงและบทกวีนิพนธ์ เป็นสื่อในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษา และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานไว้ว่า “...ผู้ที่เป็นครูอาจารย์นั้น ใ้จะมีแต่ความรู้ในทางวิชาการ และในทางการสอนเท่านั้นก็หาไม่ จะต้องรู้จักอบรมเด็ก ทั้งในด้านศีลธรรมจรรยาและวัฒนธรรม รวมทั้งให้มีความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่และในฐานะที่จะเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไปข้างหน้า การให้ความรู้หรือที่เรียกว่าการสอนนั้น ต่างกับการอบรม การสอนคือการให้ความรู้แก่ผู้เรียน ส่วนการอบรมเป็นการฝึกจิตใจของผู้เรียนให้ซื่อสัตย์ จิตดีเป็นนิสัย ขอให้ท่านทั้งหลายจงอย่าสอนอย่างเดียว ให้อบรมให้ได้รับความรู้ดังกล่าวมาแล้วด้วย...” (ภูมิพลอดุลยเดช,พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. 2550 : 31-139)

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพุทธศาสนา ของ สุนน อมรวิวัฒน์ ที่กล่าวถึงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่า “...ต่างก็เป็นปัจจัยที่อิงอาศัยกัน เมื่อมีกระบวนการเรียนรู้เป็นตัวเชื่อม จึงเกิดผลเป็นองค์รวมต่อการพัฒนาชีวิต พัฒนากาย จิตและปัญญา วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตและสิ่งสุนทรีย์ที่มนุษย์คิดประดิษฐ์ขึ้น ศาสนา หมายถึง สาระกระบวนการสร้างสิ่งดีงามแก่ชีวิต และการศึกษา คือ การพัฒนาชีวิตไปสู่ความเจริญไพบูลย์ ในวัฒนธรรมมืองค์ประกอบย่อยคือ ศาสนาและการศึกษา ในศาสนาก็มีการศึกษา และวัฒนธรรม และแน่นอนการศึกษาย่อมไม่สามารถแยกศีลธรรมและวัฒนธรรมออกไปได้ วัฒนธรรมเป็นวิถีดำเนินชีวิต (Way of life) ศาสนาเป็นวิถีทางนำสู่ชีวิตที่ดี (Way of good life) การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชีวิต (Way of life development) สามองค์ประกอบนี้ต่างมีพลังเสริมกันอยู่ในกันและกัน และเรียนรู้จากกันและกันตลอดเวลา” (สุนน อมรวิวัฒน์. 2544 : 50-51) และสอดคล้องกับงานวิจัยของดลใจ ถาวรวงค์ ดันเจริญ ได้ศึกษากระบวนการขัดเกลาคุณธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า “สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม 8 ประการ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด และความมีน้ำใจ และมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยให้ครูควรดำเนินการสอนรายวิชาต่างๆ ด้วยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม โดยให้ประสานสอดคล้องกับสถาบันครอบครัว” (ดลใจ ถาวรวงค์ ดันเจริญ. 2550 : 21-35)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่าการใช้บทกวีนิพนธ์และเพลงสามารถสื่อให้เยาวชนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมได้ ครูจึงควรสอดแทรกการสอนคุณธรรมจริยธรรมในระหว่างการสอนการสอนรายวิชาต่างๆ
2. ข้อเสนอแนะ สถาบันการศึกษาควรร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมจิตอาสา อาทิเช่น วัด โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น เพื่อฝึกจิตพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชน และเป็นการพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง
3. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปต่อยอด ใช้ในการวิจัยพัฒนาคุณลักษณะพึงประสงค์ของเยาวชน ในด้านอื่นๆเพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

คณาจารย์จังหวัด. เบิกบานด้วยเซน. แปลโดยอุษา โลหะจรรณ. กรุงเทพฯ : ไยไหม, 2550.

ทองพูน รวมทรัพย์. เพลงคติธรรม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี, 2529.

ดลใจ ถาวรวงศ์ ต้นเจริญ. กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัด
ฉะเชิงเทรา. ดุษฎีนิพนธ์ สาขาการศึกษาและการพัฒนาสังคม, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.

บุษบาวรรณ แฉ่งชื่น. งานวิจัยเรื่องการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำสู่ความพอเพียงที่ยั่งยืนของ
โรงเรียนวัดนาพรวัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. ชลบุรี :
โรงเรียนวัดนาพรวัว, 2550.

บุษกร บิณฑสันต์. ดนตรีบำบัด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2553.

พระมหาดาวสยาม วชิรปัญโญ. พระพุทธศาสนาในจีน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เมตตา, 2552

ปิ่นยา. ธรรมดีที่คิดไม่ถึง. กรุงเทพฯ : ชุมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์, 2553.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 22.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก, 2554.

พุทธทาสภิกขุ. หนวดเต่า เขาคระต้าย นอกบ. กรุงเทพฯ : มติชน, 2551.

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. คำพ่อสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
กรุงเทพ, 2550.

เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป. กระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เด็กปฐมวัย.
กรุงเทพ : พริกหวานกราฟฟิค, 2547.

วิเชียร ชัยบัง. โรงเรียนนอกกะลา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา,
2551.

สมพร พึ่งอุดม. ธรรมสังคีตแสนโคลกของมิลาเรปะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2550.

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. หลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพวิทยาลัยนาฏศิลป์ พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, 2551.

สุนน อมรวิวัฒน์. หลักสูตรการทางการศึกษาตามนัยแห่งพุทธธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544.

เสถียร โพธิ์นันทะ. ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์บุ๊ค217. พิมพ์ครั้งที่ 4, 2544

อภิญวัฒน์ โพธิ์सान. ชีวิตและงานของนักปราชญ์พุทธมหาสิทธิอาจารย์อัสวโมช. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โน้ตเพลงคีธรรมของอาจารย์ทองพูน รวมทรัพย์

คุณพ่อคุณแม่

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

คุณ พ่อ คุณ แม่ ดู แล เลี้ยง เรา มา ลูก คือ แก้ว—

ตา เป็น ยอด ดวง— ใจ คุณ พ่อ คุณ แม่ ดู และ เอา ใจ ได้ ชาก แค้น อย่าง

ใด ทน— ได้ เพื่อ ลูก รัก ควร ที่ เรา ต้อง เชื่อ ฟัง ถ้อย—

คำ กราบ ไหว้— ประ จํา ทำ ดี ประ จักษ์ คุณ พ่อ คุณ

แม่ มี งาน แส่น— หนัก ขอ ให้ ลูก— รัก ช่วย— ทำ บ้าง เอย

เด็กดี

ทำนอง: คำร้อง สุกรี ไกรเลิศ

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ตระกุดดับ ตระกุดมัน

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

ของ หาย ไม่ เสาะ หา ที่ ครว้า ครว้า ไม่ ช่อม เสริม กิน

ไร่ ช่าง เหม เกริม ไม่ ประ มาน การ พอ ดี คน

ชั่ว ให้ ครอบ เรือน มั่ง - คั่ง เหมือน มวล เศษ - ชู ไม่ ช้า

นาน ถึง อัป - รัช ตระ กุด กลับ ดับ ชับ เขิน ของ

หาย แส - วหา หา ที่ ครว้า ครว้า ช่อม อย่า เจิน กิน

ไร่ อย่า ให้ เกิน ฐา - นะ คน พัน บัด เปื้อน คน

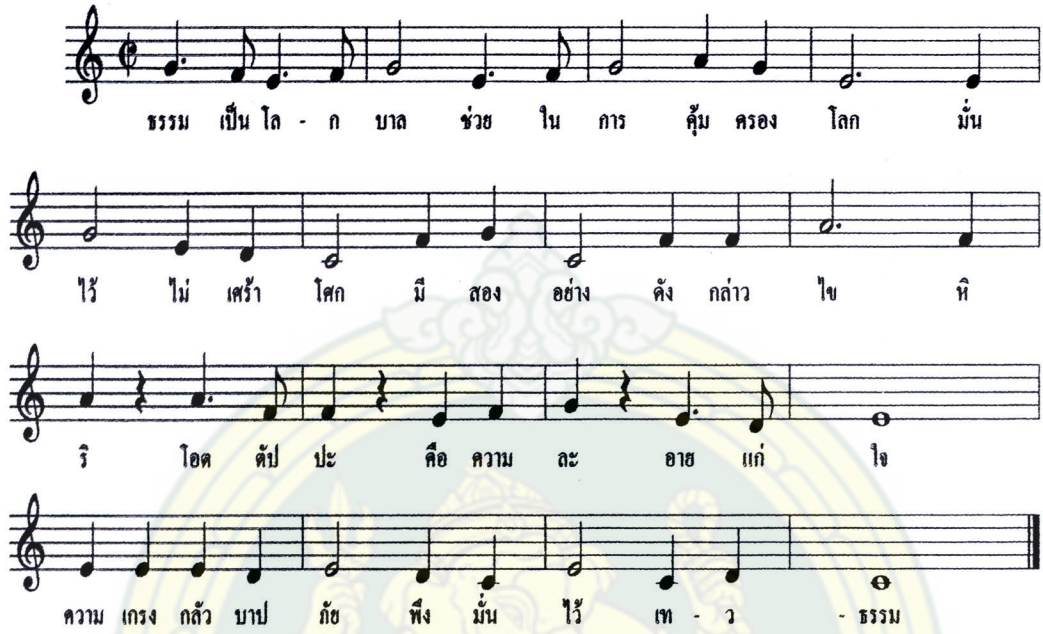
ดี ไม่ มี พาล เป็น พอ บ้าน หรือ แม่ เรือน ตระ กุด

นั้น มัน คง เหมือน เสา หลัก มัน นิ - รันคร์ กาล

เทวธรรม

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

ธรรม เป็น โด - ก บา ล ช่วย ใน การ คู้ม ครอง โลก มั่น

ใจ ไม่ เสรา โศก มี สอง อย่าง ดัง กล่าว ใจ หิ

ริ โอ ด ตั ป ปะ คี อ ความ ละ อาช แก่ ใจ

ความ เกรง กลัว บาป ภัย พึง มั่น ใจ เท - ว - ธรรม

บุหรี

ท่านอง:คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

บุ หรี นี มี พิษ ไม่ควรคิด สิบเที่ยว หนา

ใคร คิด พิ ษา - ร - ณา เลิก ดี กว่า มั่นปวย การ

บุ หรี นี มี โทษ ไร้ประโยชน์ มี แค่ ผลาญ

เหา ทรัพย์ อ ประ มาณ สิบเนืนาน เป็น มะ เร็ง ใจ

โลก ไรค เข้า หา เสพ ติด ยา ไม่ เหมาะ เหม็ง

บุ หรี นี เส็ง เกร็ง แข่ง กัน เจ็ง นัก ก็ พา

บุ หรี นี ผี ร้าย ทำ อัน ต-ร้ายร้ายนัก หนา

สุ-ภาพ เลื่อนไม่ ษา ใจ แข็งกล้า อ้าสูบ เลย

พระรัตนตรัย

ทำนอง วินัย งามทรัพย์

คำร้อง สุทัศน์ดิग्กุล

พุทธโอวาท ๓

ท่านอง:คำร้อง ทองพูน วรรณทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

พุทธ - ธ - โอ - วาท สาม อย่าง เป็นทาง ชอบ _____ เว้น การประ กอบ ทุ - จ - วิธ ชั่ว เถ

ใด _____ ทุ - จ - วิธ ดี กาย วา จา ใจ ทำ ใจ _____ ให้ ผุด

ผ่อง ไม่ หมอง มัว _____ นี้ คือ หัว ใจ พุท - ธ - ศา - ส - นา

โอ - วาท - ปา - ติ - โมกข์ รู้ กัน ทัว _____ เป็น ชาว พุทธประ พฤติ

ได้ ดี แก่ ตัว เว้น ทำ ชั่ว จง ทำ ดี ผ่อง ศรี ใจ _____

วันมาฆะ

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวบรวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

วัน มา - ฆะ วัน เพ็ญ เดือน สาม ณ อา -

ราม — เว - พุ - วัน (วันมาฆะ) จ - ตู - รง - ค - สัน - นิ - บาต

นั้น มี องค์ สี่ สภา - วก ถ้วน พระ

อ - ร - หันต์ เทศ พรหม จวรย์ — มา มาก มี (๑๒๕๐)

เอ หิ ภิก ขุ นี้ พระ ชิ - น สี่ หรง บวช ให้

มา โดย มิ ได้ นิด ช่าง นำ — อ - ศ จวรย์ ใจ

โอ วาท ปาฏิโมกข์ ได้ ประทาน ไว้ โดย พุท - ธิ องค์

วันวิสาขะ

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

วัน เพ็ญ เดือน หก วัน วิสา ขะ พระ ธิท รัต ณะ ประ สติ

ศรี เมื่อ สาย ไกล เทียง ที่ ลุม พิ นิ ร่ม สาล ะ นี้ แคว้น สัก กะ

ไกล วัน วิสา ขะ ม - คธ ขน บท พระ ค - ภา คค ศรี - ส รู้

ไซริ ฌ ได้ ร่ม โพธิ์ อ - รุ โณ ท้อ เมื่อ พระทรง ได้ อ - ริ - ย - สัจ ธรรม

ปัจ จิ - ม ชาม วิสา ขะ วาร พระ ป ริ นิพ พาน พัน ปวง

กรรม ที่ ฤ ลี นา ราม สาล วัน ถ้ำ แคว้น มัล ะ ของ เหล่า รา

ชา วัน วิสา ขะ ฌ ณะ ที่ ชั่ว สร้าง บุญ กัน ทัว ด้วย ศรีท -

ธา ฌ ตามรอย บท พระ ศาส - คา ระ ลีก ไว้ หนา วัน วิสา ขะ เออ

คีต ๕

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

ปา - ณา - ตี - บาท อย่า พิ - ฆาต มา - สัตว์ โค อ - ทิน

นา อย่า ขโมย ใคร กา เม ไซร์ อย่า ผิด กาม มุ

สา อย่า พุด ปด สุ - รา งค เหล้า เม - รัย สีก

ห้า จง รัก ษา ไว้ ความ ดี ได้ แก่ เรา เอย

สังคหวัตถุ ๔

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

สัง - ค - ห - วัต - ถุ คือ ขรรคมเครื่อง สงเคราะห์ กัน ไร่

จัก ให้ บัน เป็น ข้อ หนึ่ง นั้น คือ ทาน

สอง ปี - ช - วา - จา พุด วา - จา ไพ เรา อ่อน หวาน ประ -

พุด ประ โชน เป็น การ เป็น ข้อ สาม อัด - ถ - จ - ริ - ยา สี่ เป็น

คน มี ตน เสา - มอ ไม่ ถือ ตัว เผลอ ส - มา - นัต - ต - ตา

ใคร มี ขรรคม นี้ นา เหมือน มี คา - ลา ชิด เห็นขอ ใจ คน

อธิษฐานธรรม ๔

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

อ - ริย ฐาน ธรรม ที่ ธรรม ควร ที่ ตั้ง ไว้ ใน

ใจ ปัญ ญา รอบ รู้ ใจรู้ สิ่ง ควร รู้ เป็น ยอด

ยิ่ง สัจ - จะ ความ จริง ใจ ประ - พุทธิ ใด ก็ ให้ ได้

จริง จา - ละ ส - ละ ทั้ง สิ่ง ที่ เป็น ข้ำศึก ความ จริง

ใจ อุ - ป - ส - มะ ทำ ใจ ส - งบ จาก สิ่ง ที่

พบ รบ กวน ห - โทษ ธรรม ที่ ตั้ง จิต อา - คัย คุณ ยิ่ง ใหญ่ มรรค ผล นิพ - พาน

อบายมุข ๖

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวบรวมทรัพย์

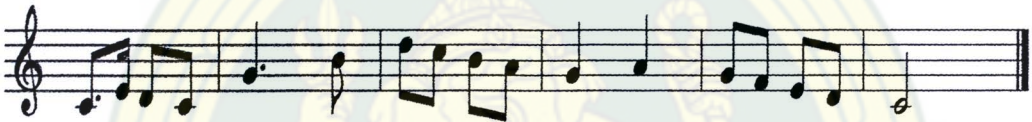
จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

หก อ - บา - ช มุข เหตุ ทุกข์ แห่ง ความ ฉิบ หาย คือ

ดื่ม น้ำ เมา เมา มาช และ ชัง คิด เทียว กลาง คีน คิด ดูการ ละ เล่น เล่น

การ พนัน สุด ผีน เกียจ คร้านทำ งาน วัน คีน และ คบ คน ชั่ว เป็น เพื่อน

อริยทรัพย์ ๘

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวมทรัพย์

จัดโน้ต สุกรี ไกรเลิศ

คุณ ความ ดี ที่ มี ใน สัน - ดาน _____ แสนประ เสรฐู เจ็ด ประ

การ ล้วน มี ค่า _____ อ - ริ - ย - ทรัพย์ ข้อ หนึ่ง คือ ศรัท - ธา _____

เชื่อ สิ่ง ควร สอง สัตว์ รัก ษา กาย ว - จี _____ สาม สี่ หิ - ริ _____

โศค - ดับ - ปะ _____ ละ อาช ขั้ว กลัว บาป จะ ทำ หมอง สรี _____

ห้า พา - หุ สัตถ์ - จะ สัก - ษา ดี _____ หก จา - ละ ส - ละ _____

ที่ ควร ให้ ปิ่น _____ เจ็ด ปัญ - ญา รอบ รู้ สิ่ง สม - ควร _____

มี ครบ ถ้วน ล้วน ดี กว่า ทรัพย์อื่น นั้น _____ ทรัพย์ภายใน นี้ _____

หนา ค่า อ - นันต์ _____ ควรสร้าง สรรค - อ - ริ - ย - ทรัพย์ ใน คน เอย _____

อาสาพหุชา

ทำนอง: คำร้อง ทองพูน รวณทรัพย์

อา สา พ-ห - ุ ชา พระ ศา - ส คา ทรงแสดง รัณ ม จัก กัป ป
 - วั - ต - น สุตร เป็น หลัก แก่ ปิณ - ุ วัค - คีธ ที่ ปา อิ สิ ป-ค -
 น - ม - ุ-ค ทาย วัน ไกลพา รา ณ สี พา ภา ภา
 ฐ - ม เท - ศ - นา อัญญา โภจนัญญะ ณะ ได้ เห็น ธรรม
 แล้ว ได้ ขอ บวช เป็น กิ - ษุ สงฆ์
 ครบ องค์ พระ วั - ต - น ครีธ เลศ ด้
 พุท - ธิ ศา ส นา เริ่ม นำ
 พุท - ธิ ธรรม เสน แพร์ แด่ ไกล

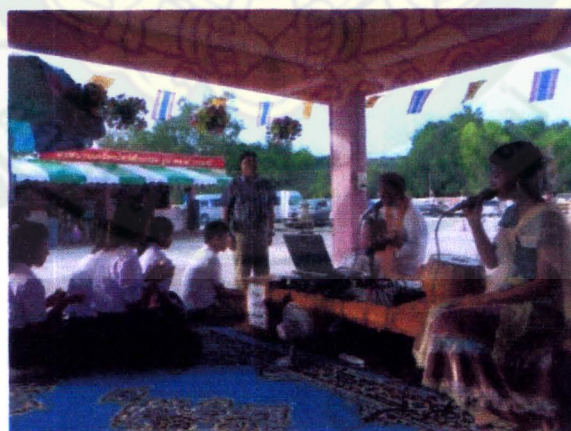
เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้
โดยการสังเกต การสัมภาษณ์วิธีการเผยแพร่ธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้
โดยการสังเกต การสัมภาษณ์วิธีการเผยแพร่ธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้
โดยการสังเกต การสัมภาษณ์วิธีการเผยแพร่ธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้
โดยการสังเกต การสัมภาษณ์วิธีการเผยแพร่ธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ค

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายแพทย์บัญชา	พงษ์พานิช
2. รศ.ดร.ประสงค์	ตันพิชัย
3. ผศ.ดร.วีระนัทร	สุปัญญา
4. ผศ.ดร.สันติ	ศรีสวนแดง
5. อาจารย์กาญจนา	ทรัพย์นัย
6. รอ.สุธีร์	สุขสากล
7. อาจารย์จุฬา	โหรวิชิต
8. ผศ.ดร.ไพรัช	สู่แสนสุข
9. ดร.ณัฐศักดิ์	จันทร์ผล
10. อาจารย์รัตนา	ภักดี
11. อาจารย์จิรฉัตร	บุญประเสริฐ
12. อาจารย์สมประสงค์	สุขมา
13. อาจารย์เศรษฐกรณ	วรรณศิลป์
14. อาจารย์วงวิษณุ	นารายณ์

ภาคผนวก ง

สัญญาวิทยานิพนธ์และงานสร้างสรรค์ของ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สัญญารับทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ทำที่ วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

วันที่ 5 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2555

สัญญานี้ทำขึ้นระหว่างสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งต่อไปนี้สัญญานี้เรียกว่า “ผู้ให้ทุน” ฝ่ายหนึ่งกับ

นาย ดิเรก นามสกุล ทรงกัลยาณวัตร ตำแหน่ง ครู (ครูชำนาญการพิเศษ) สังกัด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ บัตรประจำตัวข้าราชการเลขที่ 176/2553 บัตรหมดอายุ 23 ธันวาคม 2559 บ้านเลขที่ 127/3 ถนนรามเดโช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี หมายเลขโทรศัพท์ 089-5428311 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้รับทุน” อีกฝ่ายหนึ่ง

คู่สัญญาตกลงกันต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้ให้ทุนตกลงจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2555 จำนวน 130,000 บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นบาทถ้วน) ให้แก่ผู้รับทุนสนับสนุนการวิจัยและงานสร้างสรรค์เรื่อง

(ภาษาไทย) คีตนาฏยธรรมอศวโฆษ

(ภาษาอังกฤษ) Asvaghosa's Dharma Music and Dance

กำหนดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จในวันที่ 30 กันยายน 2555

ข้อ 2 การเบิกจ่ายเงินสนับสนุนการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ให้ผู้รับทุนเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายตามแผนงานโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติ ดังนี้

2.1 เมื่อผู้รับทุนทำสัญญาขอรับทุนแล้ว ผู้ให้ทุนจะอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินเป็น 3 งวด

งวดที่ 1 เมื่อผู้รับทุนลงนามทำสัญญาเสนอหัวข้อการวิจัยและงานสร้างสรรค์ผ่าน ให้เบิกจ่ายได้ 30 % ของโครงการ เป็นเงิน 39,000 บาท (สามหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

งวดที่ 2 เมื่อผู้รับทุนรายงานความคืบหน้าโครงการระหว่างการทำตามแบบฟอร์มการรายงาน ให้เบิกจ่ายได้ 40 % ของโครงการ เป็นเงิน 52,000 บาท (ห้าหมื่นสองพันบาทถ้วน)

งวดที่ 3 เมื่อผู้รับทุนได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการวิจัยและงานสร้างสรรค์ พร้อมแผ่น CD ให้เบิกจ่ายได้ 30 % 39,000 บาท (สามหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

2.2 ผู้รับทุนจะต้องรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัยและงานสร้างสรรค์ก่อนมีการเบิกจ่ายงบประมาณครั้งต่อไปทุกครั้ง

2.3 เมื่อผู้รับทุนส่งรายงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์ จะต้องนำส่งแบบรายงานการใช้จ่ายและหลักฐานการเบิกจ่ายเงินทั้งโครงการให้ผู้ให้ทุนทราบด้วย

ข้อ 3 ผู้รับทุนทราบและเข้าใจประกาศการให้ทุน ขณะที่ทำสัญญานี้โดยตลอดแล้ว โดยผู้รับทุนขอผูกพันยินยอมปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

ข้อ 4 ผู้รับทุนต้องดำเนินการวิจัยและงานสร้างสรรค์ด้วยความวิริยะอุตสาหะให้สำเร็จ ได้ผลสมความมุ่งหมายของผู้ให้ทุน หากเกิดอุปสรรคไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยประการใดก็ดี หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในโครงการ ผู้รับทุนต้องรายงานแล้วแจ้งเหตุผลให้แก่ผู้ให้ทุนทราบเพื่อพิจารณาโดยทันที

ข้อ 5 ผู้รับทุนยินยอมให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลที่สถาบันฯ แต่งตั้งตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการ

ข้อ 6 เมื่อผู้รับทุนนำผลการวิจัยและงานสร้างสรรค์ดังกล่าวไปลงพิมพ์เผยแพร่ ผู้รับทุนต้องลงข้อความแสดงกิตติกรรมประกาศ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ให้ทุนนี้และต้องส่งสำเนาวารสารนั้นให้ผู้ให้ทุนจำนวน 5 ชุด

ข้อ 7 สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาใดๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยและงานสร้างสรรค์นี้ เป็นสิทธิร่วมกันของผู้ให้ทุนและผู้รับทุน และคณะนักวิจัยและงานสร้างสรรค์ ทั้งนี้ การบริหารจัดการและการจัดสรรผลประโยชน์ในทรัพย์สินทางปัญญาอันเกิดจากผลงานวิจัยและสร้างสรรค์ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่สถาบันกำหนด

ข้อ 8 หากผู้รับทุนผิดสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ผู้รับทุนยินยอมให้ผู้ให้ทุนเรียกเงินทุนที่ผู้รับทุนได้รับไปแล้วคืนทั้งหมดภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันผิดสัญญา หากไม่ชำระคืน ผู้รับทุนยินยอมให้ทางสถาบันฯ หักเงินเดือน ค่าจ้าง หรือเงินอื่นๆ ได้

หนังสือสัญญานี้ทำขึ้น 2 ฉบับ มีข้อความตรงกัน ผู้ให้ทุนถือไว้ 1 ฉบับ ผู้รับทุนถือไว้ 1 ฉบับ
คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาโดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ทุน
(นายลิขิต สุนทรสุข)

ลงชื่อ.....ผู้รับทุน
(นายดิเรก ทรงกัลยาณวัตร)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ลงชื่อ.....พยาน
(นายณรงค์ฤทธิ์ คงปิ่น)

ลงชื่อ.....พยาน
(นางสาวนฤมิต อุลิศ)

ประวัติและผลงานทางวิชาการ(Curriculum vitae) ของหัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ-นามสกุล นายดิเรก ทรงกัลยาณวัตร ตำแหน่งปัจจุบัน ครู (ครูชำนาญการพิเศษ)
วิทยาลัยนาฏศิลปปลพบุรี ถนนรามเดโช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ๑๕๐๐๐
โทรศัพท์ 0 3641 2150 , มือถือ 08 9542 8311

ผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

1. งานสร้างสรรค์กระบี่จำลอง ของวิทยาลัยนาฏศิลปปลพบุรี พ.ศ. 2536
2. งานสร้างสรรค์กระบวนารายณ์ราชสดุดี ของวิทยาลัยนาฏศิลปปลพบุรี พ.ศ. 2554
3. งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์ชุดการแสดงโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical method) :
ระบำนาฏสุรางค์พระปรางค์สามยอด ของวิทยาลัยนาฏศิลปปลพบุรี พ.ศ. 2554

รายนามคณะนักวิจัย

นายบุญชอบ ภูประดิษฐ์	นางชิตา ทศมาลัย	นางสาวนฤมิตร อุทิศ
นางสาวชิตชนก พุทธเสน	นางสาวธัญญาทิพย์ สิงหواره	นางสาวกนิษฐนันท์ สายทะเล
นายณัฐภูมิ ศรีสุคนธ์รัตน์	นายโรจนวิทย์ เขียวงาม	นายพงศ์ธีระ บัวลม
นางสาวยุวดี บัวทอง	นายณพ ประดับค่าย	นางสาวสุภาภรณ์ ฉ่อยนอก

